

Elämäkatsomustieto 3-6

Elämäkatsomustieto 3

Arvioinnin tuki

Arvioinnin tavoitteet	Hyvää heikompi osaaminen	Hyvä osaaminen	Hyvää vahvempi osaaminen
Eettisen ajattelun kehittyminen arjen tilanteissa, asioiden välisten suhteiden oivaltaminen ja väitteiden perustelu. T1, T2, T3	Oppilas harjoittelee eettistä ajattelua arjen tilanteissa ja tutustuu eri näkökulmiin ja etiikan käsitteisiin.	Oppilas havaitsee ja pohtii eettistä ajattelua arjen tilanteissa ja tietää etiikan käsitteitä. Oppilas kykenee huomioimaan erilaisia näkökulmia. Oppilas tunnistaa väitteitä ja syy-seuraussuhteita.	Oppilas tietää keskeisiä etiikan käsitteitä ja huomaa niitä arjen tilanteissa. Oppilas kykenee huomioimaan avoimesti erilaisia näkökulmia. Oppilas pohtii väitteitä ja perustelua sekä niiden asiaankuuluvuutta. Oppilas tunnistaa syy-seuraussuhteita.
Vastuu itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta sekä ympäristöstä osana suomalaisuutta, eurooppalaisuutta ja koko maailmaa. Katsomuksellinen ja kulttuurillinen yleissivistys ja maailman kulttuuriperintö. T4, T5, T6, T10	Oppilas tietää, että omilla teoilla on seurauksia häneen itseensä, toisiin ja luontoon. Oppilas tietää, että on olemassa erilaisia katsomuksia ja kulttuureja.	Oppilas ymmärtää, että itsestä, toisista ja luonnosta voi ottaa vastuuta. Oppilas tunnistaa suomalaisen kulttuuriperinnön ja sen moninaisuuden. Oppilas tiedostaa joidenkin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä. Oppilas tietää vastuullisen toiminnan keinoja arkisessa ympäristössä.	Oppilas osaa kertoa, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen. Oppilas osaa selittää suomalaisen kulttuuriin ja kulttuuriperintöön ja niiden moninaisuuteen liittyviä ilmiöitä. Oppilas tiedostaa katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä. Oppilas pohtii vastuullisen vaikuttamisen keinoja.

<p>Katsomuksellisen oppimisen suunnittelu ja arviointi. Katsomusten ilmaisu ja niistä keskustelu. YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeusjulistuksen lasten oikeudet ja ihmisoikeusetiikka. T7, T8, T9</p>	<p>Oppilas harjoittelee ilmaisemaan katsomuksellista ajattelua ja pyrkii kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja kannanottoja.</p> <p>Oppilas on kuullut YK:n yleismaailmallisesta ihmisoikeuksien julistuksesta ja lasten oikeuksista.</p>	<p>Oppilas pystyy ohjatusti asettamaan opiskeluun liittyviä tavoitteita.</p> <p>Oppilas ilmaisee ohjatusti katsomuksellista ajatteluaan ja kuuntelee toisten näkemyksiä ja kannanottoja.</p> <p>Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisesta ihmisoikeuksien julistuksesta ja lasten oikeuksista.</p>	<p>Oppilas pystyy asettamaan opiskeluun liittyviä tavoitteita ja arvioimaan niiden toteutumista sekä yksin että ryhmässä.</p> <p>Oppilas ilmaisee katsomuksellista ajatteluaan ja pystyy kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja kannanottoja.</p> <p>Oppilas tuntee YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen ja lasten oikeudet.</p>
--	--	---	---

Elämäkatsomustieto 4-6

Arvioinnin tuki

Arvioinnin tavoitteet	5	6-7	8	9-10
<p>Eettisen ajattelun kehittyminen arjen tilanteissa, asioiden välisten suhteiden oivaltaminen ja väitteiden perustelu. T1, T2, T3</p>	<p>Oppilas tietää joitakin etiikan käsitteitä. Oppilas osaa ohjatusti pohtia väitteitä ja niiden perusteluja.</p>	<p>Oppilas tunnistaa joitakin keskeisiä etiikan käsitteitä ja havaitsee ohjatusti niiden yhteyksiä elämässä kohtaamiinsa tilanteisiin.</p> <p>Oppilas pohtii väitteitä ja niiden perusteluja.</p>	<p>Oppilas hallitsee keskeisiä etiikan käsitteitä ja jäsentää niiden avulla arjessa kohtaamiaan tilanteita.</p> <p>Oppilas osaa pohtia väitteitä ja perusteluja, sekä niiden asiaankuuluvuutta.</p>	<p>Oppilas hallitsee ja osaa selittää keskeisiä etiikan käsitteitä. Niiden avulla oppilas jäsentää ja pohtii elämässä kohtaamiaan tilanteita.</p> <p>Oppilas osaa pohtia kriittisesti väitteitä ja perusteluja, sekä niiden asiaankuuluvuutta.</p>

			Oppilas osaa jäsentää omaa päättelyään ja muokkaa sen pohjalta omaa ajatteluaan.	Oppilas tunnistaa päättelyä ja muokkaa tiedostaen sen pohjalta omaa ajatteluaan.
Vastuu itsestä, toisista ihmisistä ja luonnosta sekä ympäristöstä osana suomalaisuutta, eurooppalaisuutta ja koko maailmaa. Katsomuksellinen ja kulttuurillinen yleissivistys ja maailman kulttuuriperintö. T4, T5, T6, T10	Oppilas tutustuu ohjatusti vastuunottamiseen itsestä, toisista ja luonnosta. Oppilas tietää, että on eri kulttuureja. Oppilas tiedostaa jonkin katsomuksen tai kulttuurin tärkeimpiä piirteitä.	Oppilas tietää, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen. Oppilas tietää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta (4.lk.), eurooppalaisesta (5.lk.) ja maailman kulttuuriperinnöstä (6.lk.). Oppilas tiedostaa kulttuurin moninaisuuden. Oppilas tiedostaa joitakin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä. Oppilas tietää, että on olemassa joitakin vastuullisen vaikuttamisen keinoja.	Oppilas ymmärtää, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen. Oppilas selittää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta (4.lk.), eurooppalaisesta (5.lk.) ja maailman kulttuuriperinnöstä (6.lk.). Oppilas tiedostaa kulttuurien moninaisuuden. Oppilas tietää joitakin katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä. Oppilas tietää joitakin vastuullisen toiminnan keinoja ja kantaa vastuuta arkisessa ympäristössä.	Oppilas ymmärtää, mitä tarkoittaa itsestä, toisista ja luonnosta vastuun ottaminen sekä osaa kuvata miten vastuunottaminen näkyy omassa toiminnassa. Oppilas selittää joitakin kulttuuriin liittyviä ilmiöitä suomalaisesta (4.lk.), eurooppalaisesta (5.lk.) ja maailman kulttuuriperinnöstä (6.lk.). Oppilas havainnoi ja huomioi kulttuurisen moninaisuuden. Oppilas tietää katsomusten ja kulttuurien tärkeimpiä piirteitä. Oppilas osaa etsiä ja ymmärtää vastuullisen vaikuttamisen keinoja.

<p>Katsomuksellisen oppimisen suunnittelu ja arviointi. Katsomusten ilmaisu ja niistä keskustelu. YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeusjulistuksen lasten oikeudet ja ihmisoikeusetiikka. T7, T8, T9</p>	<p>Oppilas pystyy ohjatusti asettamaan opiskeluun liittyviä tavoitteita.</p> <p>Oppilas ilmaisee ohjatusti katsomuksellista ajatteluaan ja pyrkii kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja kannanottoja.</p> <p>Oppilas on kuullut YK:n yleismaailmallisesta ihmisoikeuksien julistuksesta (5-6 lk.) ja lasten oikeuksista.</p>	<p>Oppilas pystyy asettamaan opiskeluun liittyviä tavoitteita ja harjaantuu ohjatusti arvioimaan niiden toteutumista.</p> <p>Oppilas harjaantuu ilmaisemaan katsomustaan ja pystyy kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja kannanottoja.</p> <p>Oppilas tutustuu YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen (5-6 lk.) ja lasten oikeuksiin.</p>	<p>Oppilas osaa ohjatusti asettaa opiskeluun liittyviä tavoitteita ja harjaantuu arvioimaan niiden toteutumista sekä yksin että ryhmässä.</p> <p>Oppilas ilmaisee katsomustaan ja kuuntelee toisten näkemyksiä ja kannanottoja.</p> <p>Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen (5-6 lk.) ja osaa kertoa esimerkkejä lapsen oikeuksista.</p>	<p>Oppilas osaa asettaa opiskeluun liittyviä tavoitteita ja arvioi realistisesti niiden toteutumista sekä yksin että ryhmässä.</p> <p>Oppilas ilmaisee rakentavasti ja aktiivisesti omaa katsomuksellista ajatteluaan. Hän kuuntelee toisten näkemyksiä ja kannanottoja. Oppilas osallistuu aktiivisesti opetuskeskusteluun.</p> <p>Oppilas tietää YK:n yleismaailmallisen (5-6 lk.) ihmisoikeuksien julistuksen ja osaa kertoa esimerkkejä lapsen oikeuksista. Oppilas tuntee ihmisoikeusjulistuksen sisältöön perustuvaa ihmisoikeusetiikkaa. (6. lk.)</p>
--	---	---	--	--